

Predikan 2018-06-03 Västerortskyrkan

Bland fariséerna fanns en man som hette Nikodemos och var medlem av judarnas råd. Han kom till Jesus en natt och sade: "Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom." Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike." Nikodemos svarade: "Hur kan någon födas när han är gammal? Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?" Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike. Det som har fötts av kött är kött, och det som har fötts av ande är ande. Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden." -Joh.3:1-8

Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden.

Det skulle lika gärna kunna ha stått, eller Jesus skulle lika gärna kunnat ha sagt, *Anden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av vinden.*

Ande och vind och luft är samma ord i grundtextens grekiska; Pneuma. Leken med dessa ord inbjuder till ett mysterium. Att närma sig det gudomliga, det heliga med det mest vardagliga, det mest naturliga, lockar oss att inte ta oss själva och vår tro

på för stort allvar men att ta Guds storhet på största allvar... utan att fullt ut begripa den.

Det icke förklaringsbara är igenkänningsbart. Det stora onåbara blir enkelt och nära.

Idag är kyrkoårets tema Vårt dop och idag ska vi fira Nattvard.

I den protestantiska traditionen har vi två sakrament, dessa båda, dop och nattvard.

Ordet sakrament betyder Helig handling och så här kan vi läsa i en ordbok:

Ordet "sakrament" (av latinets sacramentum) används för att översätta det grekiska ordet μυστήριον (mysterion). Detta begrepp används i teologin för att beteckna nådemedlen. Kyrkofäderna använde sakramentsbegreppet för att beteckna alla heliga handlingar som uttryckte det nådefulla förhållandet mellan Gud och människa.

Heliga handlingar som uttrycker det nådefulla förhållandet mellan Gud och människa. Ett mysterium.

Många som kallar sig kristna har svårt för mysteriet, det finns en oerhörd iver att veta och inte nöja sig med mindre. Detta är olyckligt, det hämmar evangeliet att nå ut till människor. Människor, som är olika, bär på olika sätt att ta sig an livet och därför är det bra att vägarna, språken, uttrycken, får vara mångfacetterade. Men det är uppenbarligen något skrämmande i att inte veta också för den som säger sig tro.

Det är en kontradiktion.

Efter att jag hade varit med på Equmeniakyrkans kyrkokonferens funderade jag en del på vilket språk eller vilka språk vi har för att förmedla tro. Jag valde att skriva en insändare till tidningen Sändaren, kanske har ni läst, kanske inte. Hursomhelst så handlade den om att vår kyrka, enligt min uppfattning, har ett alltför ensidigt språk för tron. Jag försökte, så här i trefaldighetstid, lyfta fram den trefaldige guden. Bland annat skrev jag att utgångspunkten för kristen tro är en tro på... *Gud, förklarad och beskriven som Fadern/Skaparen, Sonen/Upprättaren och den heliga Anden/Livgivaren. Dessa tre, varandra olika men närstående beskrivningar, lockar var för sig och tillsammans till tro, och öppnar dessutom upp för fler och andra beskrivningar. Det ifrån Första Johannesbrevet hämtade uttrycket "Deus Semper major/Gud är större" bidrar till att öppna fler dörrar för tro och kan leda många människor till tro utifrån de olikheter vi har i "En kyrka för alla".*

Inte särskilt märkvärdigt. Kyrkan har bekänt detta i snart 2000 år men från tid till annan har det funnits skäl att tydliggöra bredden och mångfalden också i tron på Gud.

Som det är numera när ett debattinlägg hamnar på en internetsida så kan det innebära att det kommer kommentarer, många gånger är detta av ondo. Själv är jag tveksam om Sändarens debattinlägg ska ha den funktionen, är det inte rimligare att den som vill nåt hör av sig till skribenten eller skickar in ett eget debattinlägg. Det kommer så mycket dumheter när det går så fort att skicka iväg en kommentar. Det kom ett antal kommentarer, några var positiva till det jag skrivit men de flesta ifrågasatte tydligt mitt budskap. Så här skrev en man och började med att citera mig: *Gud är alltid större och annorlunda och mer än vi kan formulera, tolka och*

förstå... sen fortsatte han... detta är bara ett litet steg från att säga: "Vi kan aldrig förstå Gud så det är ingen idé att ens tänka på Gud". Den kommentaren i sin helhet och flera av de andra visar väldigt tydligt hur stor rädsla, förklädd i kraftfull övertygelse, som finns när det gäller att leva med och av en tro som inte fullt ut vet hur och vem Gud är.

Vi håller på att tappa mysteriet, det är allvarligt. I sakramenten förkroppsligas mysteriet i den kristna traditionen och tron. När det stora obegripliga kommer nära och blir naturligt. I de berättelser där Jesus talar om barnen som föredömen handlar det ofta om detta. Ett barn kan inte veta men tro kan bära och bäras av tro *Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in."* Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem.

Där är vi alla barn, Guds barn, ofärdiga men fullkomliga.

När vi döper, döper vi en människa till Kristus, till livets ytterligheter och djup. Som vi hörde tidigare i texten från Paulus brev till de kristna i Rom. Det handlar om liv och död, det är på riktigt. Det är inte en liten gullig ceremoni med rosa eller blå sidenband eller en alltför privatiserad egoupplevelse, det är på riktigt, det är på liv och död.

Oavsett hur vi själva ser på just vårt dop, om vi nu är döpta, alla är ju inte det... oavsett hur vi ser på vårt eget dop så är dopet större än så. Dopet är universellt. När en människa döps i den treenige gudens namn och med vatten så påminns vi om att vi är en del av all tid som varit, allt liv, vi är en del av

det universella. Och spelet mellan det mest naturliga som alla känner, vatten och det oerhörda som för så många kan vara distansnerande, den treenige guden, öppnar upp för ett tillgängligt mysterium. Dopet är både ock. Oerhört stort och universellt och samtidigt så där naturligt och enkelt som lite vatten.

Så istället för att fastna i kvasidiskussioner om olika dopsyn så låt oss ta ett steg till och närma oss mysteriet.

I varje dop, varje dop, finns mysteriet.

Minns orden från Hesekiel, ord formulerade långt innan det första dopet blev till, ord om vatten och mötet med Gud *Sedan skall jag bestänka er med rent vatten och göra er rena. Ni har orenat er med alla era avgudabilder, men jag skall göra er rena. Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött*

Tänk om alla stenhjärtan kunde bytas ut mot hjärtan av kött, av mänskligt liv, av kött och blod. Kött och blod och ande, vilken härlig helhet, helighet, mysterium.

Detta för oss osökt över till nattvarden som vi snart ska fira tillsammans. Det andra sakramentet i vår kyrkotradition, det andra uttrycket för mötet mellan det vanliga, nära och det oerhörda, stora. När vi läst instiftelseorden om bröd och vin, kött och blod så hör vi orden *Detta är trons mysterium...* som en brygga mellan tro och liv, mellan det begripliga och det obegripliga... mysteriet.

Så är brukar vi formulera oss i nattvardsbönen *Vi tackar dig, skapelsens Gud, som öppnar din hand och mättar allt levande med nåd. Av åkrarnas korn och bergens druvor ger du oss bröd och vin.*

Det enkla, naturliga som uttryck för det obegripliga, stora... eller det obegripliga stora som uttryck för det enkla, naturliga. Lite som leken mellan orden för ande och vind.

Dop och nattvard, sakrament, heliga handlingar som uttrycker det nådefulla förhållandet mellan Gud och människa.

Mysterium och samtidigt verklighet, för vad skulle allt detta tjäna till om det inte inbegrep världen, skapelsen, miljön, människorna? Vad skulle det tjäna till om det inte speglade och ifrågasatte allt det som förtär världen, skapelsen, miljön, människorna?

Dop och Nattvard är inte världsfrånvända, tvärtom de utrustar oss för att ta itu med allt det som livet uppmanar oss att ta itu med.

Det finns en psalm i våra psalmböcker som på ett vackert och poetiskt, tydligt och utmanande sätt beskriver sakramenten och dess plats i tillvaron... en psalm som tydliggör att det är på riktigt, på allvar. *Olof Hartman* har skrivit texten och *Gustav Aulén* musiken.

Vi sjunger de tre första verserna av Psalm 62 nu och slutar med orden *ur döpelsens hav steg en mänsklighet fram i tron på hans namn*. Och som sista psalm sjunger vi de tre resterande verserna och då avslutar vi med orden. *En ångest går fram och ofreden rister i livsträdets stam. Då kallar Guds Ande de kristna till bot, att bedja sig samman att världen må tro. O, lyft i vår söndrings och vilsenhets natt försoningens kalk.*

Amen